

Ба Шурои диссертационии 6D.KOA-017-и назди Институти иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, (суроғаи 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи С.Айнӣ 44)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич дар мавзуи “Такмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06 - Иқтисодиёт ва идоракунии тибқи самтҳои фаъолият (08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо) пешниҳод шудааст.

Фишангҳои иттилоотӣ ва таҳлилӣ дар идоракунии нақлиёти ҳавоӣ воситаи асосии саноати авиатсияи муосир мебошанд. Онҳо ба мувофиқсозии беҳатарии авиатсионӣ, истифодаи самараноки фазои ҳавоӣ, идоракунии ҳаракат, нигоҳдории ҳавопаймоҳо, банақшагирии парвоз ва ҳатто ҷанбаҳои экологии авиатсия кӯмак менамоянд. Ин воситаҳо таҳлилии муфассалро талаб менамоянд, ки дар вақти воқеӣ барои қабули қарорҳои самарабахш мусоидат мекунанд. Онҳо ба пешгирии хатарҳои эҳтимолии беҳатарӣ ва инчунин баланд бардоштани самаранокии амалиёти ширкатҳои ҳавопаймоӣ ва кам кардани хароҷотҳои умумӣ кӯмак мекунанд.

Дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 «...истифодаи самараноки захираҳои молиявӣ, аз ҷумла, аз ҳисоби сарчашмаҳои хориҷии ҷалбшуда, барои сохтмони иншооти нақлиётӣ нав ва барқарорсозии иншооти мавҷуда, ки натавонанд талаботи дохилро бо хизматрасониҳои нақлиётӣ таъмин мекунанд, балки ба равандҳои ҳамгироии иқтисодиёти кишварро ба иқтисоди ҷаҳон мепайвандад», яке аз самтҳои муҳими афзалиятноки махсус арзёбӣ шудааст. Маҳз ба ҳамин мушкilotҳои муҳим таҳқиқоти диссертатсионии Давлатов Б.Ш. равона шудааст, ки фикр мекунам яке аз мавзуи муҳим, рӯзмарра ва дар айни ҳол ҳалталаб ба ҳисоб меравад. Дар асоси муқаррароти дар автореферат ифодаёфта, ба ҳулосае омадан мумкин аст, ки сохтори кор пайваста ва мантиқона ташаккул ёфтааст. Автореферат тамоми бахшҳои заруриро дар бар мегирад ва бо баёни дақиқи ҳадаф, вазифаҳо ва натиҷаҳо тавсиф мешавад.

Натиҷаҳои муҳимтарини диссертатсия, ки унсурҳои нави илмӣ до-ранд, аз инҳо иборатанд: таҳқиқи омилҳои асосии ба раванди қабули қарорҳои идоракунии дар доираи фаъолияти субъектҳои системаи нақлиёти ҳавоӣ мусоидаткунанда; муайян намудани асосҳои концептуалии ташкил ва такмили низоми иттилоотии идоракунии нақлиёти ҳавоӣ, тасниф ва гурӯҳбандии воситаҳои асосии ҷамъоварию коркарди иттилоот ва арзёбии фаъолияти субъектҳои системаи нақлиётӣ; роҳҳои так-

мили воситаи таҳлилии идоракунии фаъолияти тичоратии фурудгоҳҳо (корхонаҳои нақлиёти ҳавоӣ), усул, принципҳо ва вазифаҳои асосии банақшагирии стратегияи фаъолияти авиатсияи граждони.

Ин муқаррарот на танҳо навагонии илмӣ даранд, балки барои рушди нақлиёти ҳавоии Тоҷикистон аҳамияти амалӣ низ доранд.

Аз мазмун ва мундариҷаи автореферат маълум мегардад, ки диссертант вазифаҳои дар наздаш гузошташударо бомуваффақият ҳал намулдааст. Ётимодноки ва асоснок будани натиҷаҳо бо истифодаи маълумоти таҳлилии ва омории, ки мақомоти давлатӣ нашр мекунанд, муайян мешавад.

Дар қатори дастовардҳо, ҳамзамон баъзе пешниҳодҳо барои боз ҳам хубтару беҳтар намудани сатҳ ва сифати автореферат пешниҳод карда мешавад, ки миёни онҳо ҳолатҳои зеринро метавон ҷудо намуд:

Аввалан, ин ки дар қадвали №5 (с.16)-и автореферат, ки дар он нишондиҳандаҳои макроиктисодии рушди иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи солҳои 2015-2021 оварда шудааст, хубтар мешуд ҳамзамон муаллиф нишондиҳандаи содироти софро оварда муайян менамуд, ки оё ин нишондиҳанда мусбӣ ва ё ки манфӣ аст.

Дуввум, ин ки агар самтҳои асосии тақмили механизмҳои низомии иттилоотиву таҳлилии идоракунии соҳаи нақлиёти ҳавоии Тоҷикистон, ки дар боби сеюм оварда шудааст, бо намудани расм ва ё схема оварда шуда, ҳар як кадоми онҳо зина ба зина мавриди таҳлил қарор мегирифт, боз ҳам мазмуну мундариҷаи авторефератро бо ғани мегардонид.

Вале ин пешниҳодҳо на он қадар ҷиддӣ буда, аслан хусусияти маслиҳатӣ дошта сатҳи илмии авторефератро паст карда наметавонад.

Сарфи назар аз эродҳои зикршуда, бояд қайд намуд, ки автореферати Давлатов Б.Ш. ба дараҷаи таҳияи рисолаи номзадӣ мутобиқ буда, бешубҳа аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дорад. Дар маҷмӯъ, ба ҳулосае омадан мумкин аст, ки автореферати диссертатсияи номзодии Давлатов Бахтовар Шамсуллоевич дар мавзӯи «Тақмили инструментҳои иттилоотиву таҳлилии идоракунии нақлиёти ҳавоии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳқиқоти мустақили анҷомёфтаре ифода менамояд ва ба талабот ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори унвони илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз руи ихтисоси 08.00.06.04 - Ташкил ва идоракунии корхонаҳо, низомҳо ва комплексҳо мебошад.

Такризнавис, декани факултети
иқтисод ва идораи ДМТ
д.и.и., профессор

Исайнов Ҳ.Р.

Имзои д.и.и., профессор
Ҳ.Р. Исайновро-ро тасдиқ менамоям:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

28.11.23